

මව් ඇකයේදීම වැඩෙන ශාක ළදරුවන්

අලුත ඉපදුණු දරුවාත්, මවත් අතර ඇත්තේ අතිශය සෙනෙහෙබර බැඳීමකි. ටික කලක් ගතවනතුරු දරුවා පෝෂණය කරන්නේත්, රැකබලා ගන්නේත් මව විසිනි. සමහර අවස්ථාවලදී වැඩි කාලයක් මවගේ ඇඟමත වෙලෙමින්, මවගේ සෙවණැල්ල මෙන් හැදෙන වැඩෙන දරුවන් දැකගත හැකිවෙයි. මව් ඇකයේ රැඳීමට ප්‍රියකරන මෙවැනි දරුවන් මවගෙන් අන්වීම්පට පටන්ගන්නේ පාසල් යෑමට සැරසෙන විටදී ය. මව සහ දරුවා අතර ඇති මේ සම්ප සම්බන්ධතාව සතුන් අතර පවා දැකගත හැකියි. ශාක ලෝකයේත් මෙවැනි ආකාරයේ සබඳකම් ඇතිබවට ඉඳහිට දැකගත හැකි බව දන්නේ අප අතරින් කිහිපදෙනෙකු පමණයි.

මවත් පියාත් එකතුව බිහිකරන ළදරුවෙකු ශාක බීජයක් තුළ ඇති කලලයට සමාන කළ හැකියි. මව් ශාකයෙන් ගිලිහී යන පරිණත බීජය පුරෝහණය වීමේ දී බීජය තුළ තැන්පත් කර ඇති ආහාර සම්පත් මත යැපෙන කලලය ඉතා ඉක්මනින් මුල්, කඳ හා පත්‍ර වර්ධනය කරගනිමින් ළදරු පැළෑටියක් බවට පත්වී නිදහස් දිවියකට එළඹේ. ටික දිනකින් එය මව්පිය ගතිගුණ පෙන්නන තවත් ජනිතයෙකු ලෙසට පරිසරයට එකතු වෙයි. මෙය බීජ ශාකයන්ට පොදු ලක්ෂණයක් වුවද, මා ඔබට කලින් සඳහන් කළ ආකාරයට වැඩි කාලයක් මව් ශාකය තුරුල්ලේ රැඳී එහිදී ම පුරෝහණය වීමට කැමැත්තක් දක්වන "ශාක ළදරුවන්" ගැන ඔබට දැන් මෙසේ පැහැදිලි කර දැක්විය හැකිය.

උද්භිද විද්‍යානුකූලව ජලාචුපතාවය (viviparity) ලෙසට අර්ථ දක්වන මේ අවස්ථාව දැකගත හැක්කේ කරදිය-මිරිදිය ජලය එකතු වන කලපු හා මෝය ආශ්‍රිත කඩොලාන පරිසරයේදීය. ලුණු මිශ්‍රිත සියුම් අංශුමය සැහැල්ලු

මඩ සහිත මේ පරිසරය දිවා රෑ දෙකෙහිම වඩදිය සහ බාදියට ගොදුරුවීම හේතුවෙන් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ යමක් පසේ රඳවා තබාගැනීමට ඇති හැකියාව අවම වී යයි. මුහුදු ජලයෙන් තෙතබරිත වන ස්ථානයක් වන බැවින් පසට පිරිසිදු ජලය හා වාතය නොලැබී යයි. මෙවැනි අවදානම් පරිසරයක ජීවත්වන මව් ශාක තම ළදරුවන් වැඩි කාලයක් තමා වෙත රඳවාගනිමින් හොඳින් රැකබලා නොගතහොත් කුමක් සිදුවේවි දැයි ඔබට දැන් සිතාගත හැකිය.

කඩොලාන පරිසරය ස්වාභාව ධර්මයේ අපුරු නිමැවුමකි. එයට සුවිශේෂී වන කඩොල් ශාක වර්ග සතු ලක්ෂණ ගණනාවක් අතරට එකතු වන ජලාබ්ජතාවයට හිමිවන්නේ වැදගත් තැනකි. ඒ මන්ද, මිනිතලය මත තම වර්ගයා නොනැසී පවත්වාගෙන යාමට නම් ශාක තම දරුවන් හොඳින් රැකබලාගත යුතු බැවිනි. එබැවින් කඩොල් ශාක බොහොමයක දැකිය හැකි විශේෂ කායකර්මීය යාන්ත්‍රණයක් ලෙසට ජලාබ්ජතාවය හැඳින්විය හැකිය.

ජලාබ්ජ කඩොල්

මල් පිපෙන වෙනත් ශාකවල මෙන්ම කඩොල් ගස්වලද පුෂ්ප හා එල හටගැනීම දැකගත හැකි නමුදු මේරූ ඉදුණු එලය බිමට වැටීම හෝ එලය පිපිරී බීජය විසිරෙනු දැකිය නොහැකිය. ඒ වෙනුවට සිදුවනුයේ එලය මව් ශාකයට සම්බන්ධ වී තිබෙන අතරතුරදීම බීජය එලය තුළදී ම පුරෝහණය ඇරඹීමයි.

මේ අවස්ථාවේ ළදරු ශාකයේ ශාක මුල, කඳ, පත්‍ර පැහැදිලිව දැකිය නොහැකිය. කඩොලාන පරිසරවල ජලාබ්‍රජ ළදරු කඩොල් පැළෑටි දිස්වනුයේ මුරුංගා කරල් ලෙසටය. එබැවින් බොහෝ විට ගැමියන් මේවා කඩොල් කරල් ලෙසට හඳුන්වනු ලැබේ. ටික දිනක් මවු ඇකයේ රැඳෙමින් මවගෙන් යැපෙන ළදරු කඩොල් පැළෑටිය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් නිදහස් වී පොළොව මත පතිත වනු දැකීම ආශ්චර්යමත් දර්ශනයකි. තරමක් වැඩි ඇති බැවින් කඩොල් පැළෑටිය පහසුවෙන් මුහුදු ජලය සමග ගසාගෙන නොයයි, පොළොව ස්පර්ශ වූ විට සැණෙකින් මුල් හා පත්‍ර විහිදුවමින් වර්ධනය වීමට සමත්වෙයි.

රත් කඩොල්

හීන් කඩොල්

මේ ආකාරයෙන් ශාක ළදරුවන්ට වැඩි කාලයක් මවු සෙනෙහස ලබාදීමට උපන් හපන්කම් ඇති කඩොල් ශාක වර්ග කිහිපයක් ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසරවල දැකිය හැකිය. උද්භිද විද්‍යාත්මක නම් සමගින් සඳහන් කළහොත් Rhizophoraceae කුලයට ඇතුළත් වන මේවා මල් කඩොල් (*Bruguiera cylindrica*), හීන් කඩොල් (*Aegiceras corniculata*), රත් කඩොල් (*Bruguiera gymnorhiza*), එල කඩොල් (*Bruguiera sexangula*), රන කඩොල් (*Rhizophora apiculata*),

මුරුංගා කඩොල් (*Rhizophora mucronata*), පුන්කන්ද (*Ceriops tagal*) වශයෙන් සඳහන් කළ හැක. මේවා සියල්ල ම එක ම කලපුවක දැකිය නොහැකිය, විවිධ ස්ථානවල දැකිය හැකි කඩොලාන පරිසර පද්ධතිවල පැතිරී තිබේ.

මුහුදුකරයේ කලපු සහ මෝය ස්ථානවලට පමණක් සීමා වූ කඩොලාන තුළ පමණක් දැකිය හැකි මෙවන් අපූරු ශාක මිනිස් ක්‍රියාකරකම් නිසා වැනසී යාමට නොදී ආරක්ෂා කළයුතු නොවේද?

පොළොව මත පතිත වී වැඩෙන කඩොල් පැළෑටියක්

තරමක් වැඩි ඇති පැළෑටි කඩොල් ගස් යට දැකිය හැකිය